

og rejst et Røre i Landet, hvortil man næppe kunde finde Side-stykke i nogen aandelig Bevægelse siden Reformationens Dage.

Han var lille af Vækst, og Folk fandt i Almindelighed hans Ansigt uskønt. Det var i hvert Fald meget uregelmæssigt; men forresten havde det sin Vanskelighed at bedømme det, fordi det aldrig var i Hvile men uafbrudt skiftede Udtryk og afspejlede indre Bevægelser med et ubehersket, krampagtigt Minespil, hvori der med Aarene endda var kommen nogen bevidst Overdrivelse. Smukkest var det, naar han lyttede. Dets Udtryk fik da Liv af det, som var allerypperst hos ham; hans Kundskabstørst, hans umættelige Videlyst ... eller Videlystenhed. I en almindelig Selskabsunderholdning var saadanne Øjeblikke dog ikke hyppige hos ham, han holdt absolut mest af at tale selv. Ved Siden af en ubegrænset Modtagelighed — og som Modvægt herimod — besad han endnu i den graanende Alder en næsten ungpigeagtig Meddelelsestrang, der undertiden kunde udarte og blive lidt sladdervorn og da ikke var fri for Malice.

Denne hans hensynsløse Livfuldhed havde bidraget mere, end han selv forstod, til den Modstand og Uvilje, hvormed han var bleven mødt. Den havde Gang efter Gang fjernet ogsaa Venner og naturlige Forbundsfæller fra ham ved at krænke de nordisk-germanske Forestillinger om mandig Værdighed. Hans Naturel var i det hele saa fremmedartet, saa uforligeligt med den danske Nationalkarakter, at han nødvendigvis maatte støde an, saa meget mere, som han — i betegnende Modsætning til de jødiske Skribenter, der før ham var optraadt i den danske Literatur — hverken søgte at tilpasse sine fremmede Ejendommeligheder efter Omgivelserne eller at gøre sig interessant ved at stille sig udenfor med et farisæisk: „Hvad vil jeg imellem Jer?“ Han havde aldrig tvivlet om sin Berettigelse til at tale med. Han havde endog meget tidlig følt sig særlig kaldet til at spille en Rolle i Nationen og det netop paa Grund af dette unationale i hans Afstamning, der satte ham istand til at betragte det hjemlige Liv paa Frastand og bedømme det uden Fordomme.

Hertil kom, at heller ikke hans Dannelse var af den sædvanlige dansk-tyske Art. Han havde sin aandelige Hjemstavn i ro-